Minimumpensioen in tijden van hyperinflatie

1.500 euro in 2019 =
1.750 euro in 2024

Het minimumpensioen mag dan wel gelijk zijn aan € 1.500 in 2024, **de prijzen blijven wel stijgen**. De gemiddelde prijs van een rusthuis bedraagt vandaag al € 1.850 per maand. Het bedrag van € 1.500 kwam niet uit de lucht vallen. Het beantwoordde aan de **minimale noden van ouderen in 2019**. Als we rekening houden met de inflatie, is een minimumpensioen van € 1.500 netto in 2019 gelijk aan een minimumpensioen van € 1.750 netto in 2024.

1. Waarom een minimumpensioen van 1.500 euro in 2019?

Nog wat genieten van het leven na een intense loopbaan, **wie droomt daar niet van?** Jammer genoeg zit dat er voor velen niet in. Een poetsvrouw, zorgkundige, bouwvakker leeft veel minder lang dan een minister, diplomaat of kaderlid en heeft ook een veel lager pensioen. Gemiddeld hebben werknemers een pensioentje van € 1.255 netto in ons land[1]. **Ongeveer één op vijf gepensioneerden loopt het risico op armoede** en één op vier heeft te maken met energiearmoede. Als we kijken naar de vrouwen, dan is het armoederisico nog veel hoger.

Tijdens de verkiezingen van 2019 werd het minimumpensioen van € 1.500 netto één van de centrale speerpunten. **Dat cijfer van € 1.500 kwam niet uit de lucht vallen.** Het Centrum voor budgetadvies en -onderzoek, verbonden aan de Thomas More Hogeschool te Antwerpen, heeft dat grondig onderbouwd. Zij gingen uit van de vraag welke goederen en diensten gepensioneerden zich **minimaal** moeten kunnen veroorloven om als **volwaardige burgers** te kunnen leven.

Ze maakten korven van goederen en diensten op **die noodzakelijk zijn voor de vergoeding van universele behoeften 'gezondheid' en 'autonomie'**. Meer bepaald ging het over voeding, huisvesting, gezondheidszorg, persoonlijke verzorging, kleding, ontspanning en mobiliteit[2]. Door de prijs van die korven te berekenen, kwamen ze tot een financiële ondergrens[3]. Het bedrag dat een oudere minstens nodig had **om menswaardig te leven** in 2019 bedroeg € 1.330 zonder auto en zonder zorg[4]. Een oudere die wel een auto of chronische zorg nodig had, had minstens € 1.500 netto nodig.

Inflatie.

Wat je in 2019 met € 1.500 kon kopen, is natuurlijk niet hetzelfde als in 2024. Het leven wordt duurder. Door de hoge gas-, energie- en voedselprijzen staat de inflatie zelfs op

1 Zie pensionstat.be/nl/kerncijfers/wettelijk-pensioen/pensioenbedragen#download
2 De korven zijn raadpleegbaar via: .menswaardiginkomen.be/p_uitgangspunten.php
3 Zie cebud.be/referentiebudgetten
4 Zie cebud.be/_files/ugd/4ab716_31e6cfbe828144d78782d30eaf9a36c4.pdf

het hoogste niveau in 40 jaar. **Ze zal voor 2022 uitkomen op boven de 8 procent.**

Ook in 2023 blijft de inflatie hoog. Het Planbureau maakt een restrictieve inschatting van gemiddeld 3,5% voor volgend jaar. Voor 2024 maakt het Planbureau een uiterst restrictieve inschatting van 1,2%. Als we die voorspellingen in rekening nemen, dan zou een minimumpensioen in 2024 gelijk moeten zijn € 1.752 **om dezelfde koopkrachtwaarde te kunnen garanderen.**

Tabel 1 – Indexering van het beloofde bedrag van 1.500 euro in 2019

Jaartal	Nationaal indexcijfer der consumptieprijzen[5]	Noodzakelijk netto minimumpensioen
2019		1500
2020	0,74%	1511,1
2021	2,44%	1547,97
2022	8,1%	1673,36
2023	3.5%	1731,92
2024	1,2%	**1752,71**

In 2020 rekende Vivaldi op de **automatische indexering** en de toekenning van de **welvaartsenveloppe** van de vakbonden om het minimumpensioen van € 1.500 netto te kunnen realiseren. De indexeringen kunnen wel voorzien worden, maar **het blijven voorspellingen.** Daarom dat er in de formateursnota sprake was van een geleidelijke verhoging "richting € 1.500 netto voor een volledige loopbaan in 2024".

De regering kondigde die stijgingen aan als een onderdeel van haar beleid, de rest van de verhoging zou uit de overheidsmiddelen komen. Doordat de prijzen nu zo snel stijgen, **zijn er meer indexaanpassingen dan voorzien.** In 2024 zal het gewaarborgd minimumpensioen naar schatting € 1.647 bruto bedragen of exact € 1.500 netto. Dat is een stijging van € 356 sinds september 2020, maar 43% van die stijging is te danken aan de verhoging van minimumpensioen zoals voorzien in het KB van december 2020, 41% hangt samen met indexeringen en 16% is het gevolg van Welvaartsenveloppe[6]. Uitgedrukt in euro's wil dat zeggen dat € 153,08 van die verhoging afkomstig is van middelen die uitgetrokken worden door Vivaldi. Dat is ongeveer gelijk aan de verhoging die de regering Michel heeft doorgevoerd tussen 2014 en 2018[7].

5 Planbureau: Economische vooruitzichten 2022-2027 van februari 2022, zie plan.be/databases/17-nl-indexcijfer_der_consumptieprijzen_inflatievooruitzichten
6 twitter.com/OlivierPintelon/status/1529364466491613185?s=20&t=AmTUiF2E8nZual-ZzcIvNg
7 Beleidsnota Minister Bacquelaine, 17/10/2018, zie dekamer.be/doc/FLWB/pdf/54/3296/54K3296002.pdf

2. Meerderheid vrouwen maakt geen aanspraak op volledig minimumpensioen

Slechts wie een **volledige carrière van 45 jaren** kan voorleggen, krijgt het volledig bedrag van het minimumpensioen. Geen enkel land in de wereld heeft een langere pensioenloopbaan dan ons land. **Dat holt het bedrag van het minimumpensioen sterk uit, zeker voor vrouwen.** Zij werken vaker deeltijds en nemen meer huishoudelijke taken op. Daardoor bedraagt de gemiddelde loopbaan voor vrouwen die in 2019 met pensioen zijn gegaan **exact 36,6 jaar**. Meer dan zes op tien van de vrouwen die in 2019 met pensioen zijn gegaan, hebben geen volledige loopbaan van 45 jaar, gelijkgestelde periodes inbegrepen (zie tabel 2). Als we alle huidige gepensioneerde vrouwen meerekenen, dan hebben **negen op tien vrouwen geen volledige pensioenloopbaan.**

Een voorbeeld: een vrouw met een gemiddelde loopbaan van 36,6 jaar zou in 2024 aanspraak maken op een minimumpensioen van exact € 1.339,56 bruto. Dat is veel te weinig om in 2024 menswaardig te kunnen leven. **De gemiddelde prijs van een rusthuis bedraagt vandaag al 1.850 euro per maand.**

Tabel 2 – Loopbaanduur van mannen en vrouwen die in 2019 op pensioen gingen[8]

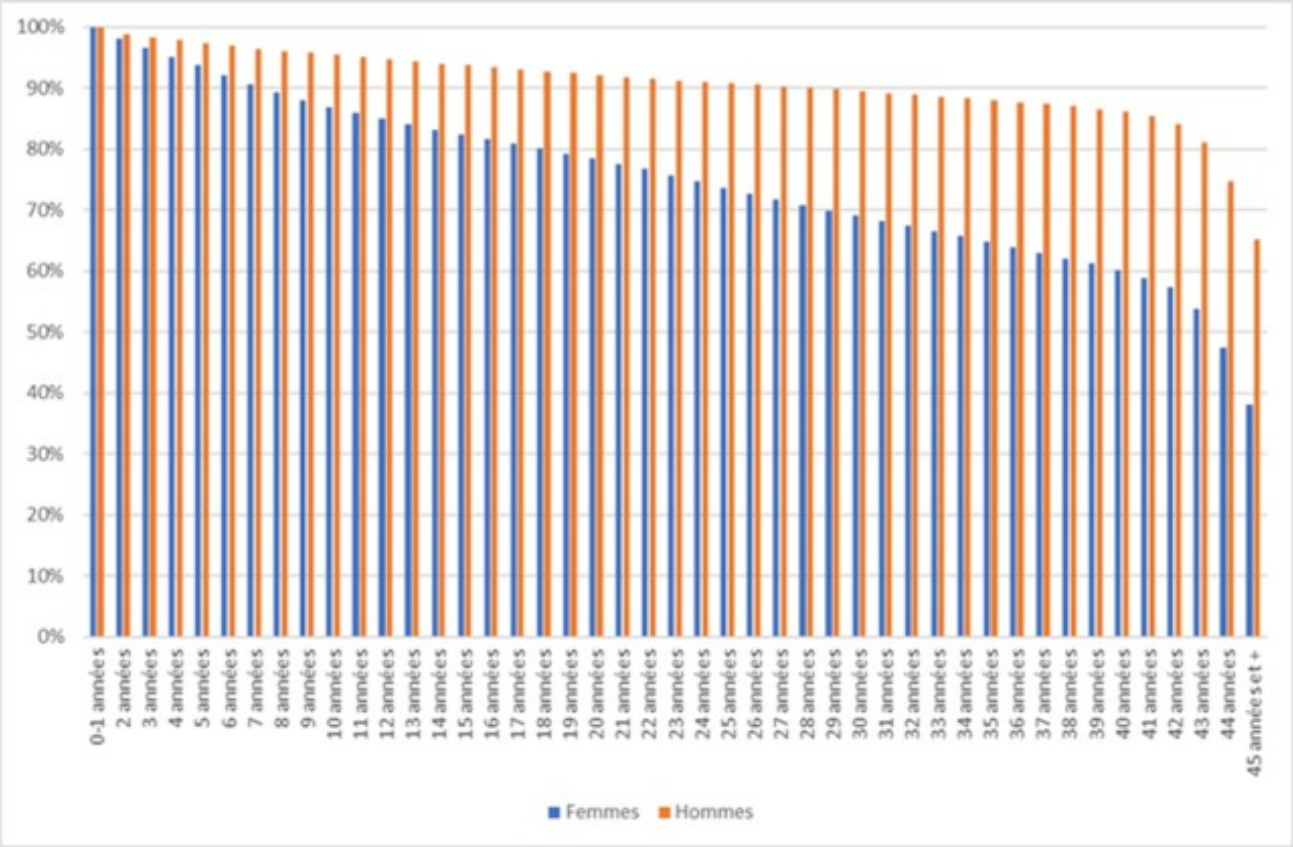

8 Gegevens verstrekt door de Federale Pensioendienst op 30/10/2020

3. Wat kost een minimumpensioen van 1.750 euro in 2024?

Het Planbureau heeft, **onder meer op vraag van de PVDA**, de kost van de invoering van het minimumpensioen van € 1.500 in 2019 exact berekend. Dat was toen 3,2 miljard euro of **0,67% van het BBP in 2019.**

De kost in percentage van het BBP van de invoering van het minimumpensioen van € 1.500 in 2024 zal natuurlijk **een pak lager liggen**, omdat het BBP ondertussen verder is gestegen en omdat de inflatie hoge toppen scheert. Als we vasthouden aan de belofte in 2019, **dan moeten we 0,67% van het BBP reserveren.** Dat is minder dan één vierde van de loonsubsidies die deze regering aan de werkgevers uitdeelt.

4. Besluiten

Het leven wordt steeds duurder. Als we rekening houden met de inflatie is een minimumpensioen van **€ 1.500 netto in 2019** gelijk aan een minimumpensioen van **€ 1.750 netto in 2024**. Het bedrag van € 1.500 in 2019 kwam niet uit de lucht vallen. Het beantwoordde aan **specifieke noden voor gepensioneerden.**

Vertrekkende van de berekeningen van het Planbureau voor het minimumpensioen van € 1.500 in 2019, kunnen we aannemen dat de kost van een minimumpensioen van € 1.750 in 2024 gelijk zal zijn aan 0,67% van het BBP. Dat is minder dan één vierde van de loonsubsidies die deze regering uitdeelt aan de werkgevers.